

Internationella Engelska Skolan i  
Sverige AB  
556462-4368  
info@engelska.se

**Beslut**

Datum 2024-10-18  
Dnr 2024:634  
Sida **1 (17)**

## Beslut

---

**efter kvalitetsgranskning av Kvaliteten i  
engelskspråkig undervisning när den ges i andra  
ämnen än språk vid Internationella Engelska Skolan i  
Hässelby Strand med huvudman Internationella  
Engelska Skolan i Sverige AB**

## Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19–20 § skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Internationella Engelska skolan i Hässelby Strand avseende verksamhetens kvalitet inom engelskspråkig undervisning när den ges i andra ämnen än språk.

Genom beslut av Skolinspektionen den 29 januari 2010, dnr 31–2009:3350 har huvudmannen rätt att bedriva utbildning för åk 4–9.

Internationella Engelska Skolan i Sverige AB har godkännande att bedriva delar av undervisningen på engelska vid Internationella Engelska Skolan i Hässelby Strand enligt Skolinspektionens beslut den 22 maj 2012, dnr 64–2011:6367.

Syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska om undervisningen ger eleverna möjlighet att utveckla såväl språk- som ämneskunskaper i aktuellt ämne på både svenska och engelska.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning av kvaliteten i engelskspråkig undervisning som ges i andra ämnen än språk, utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen (se bilaga 1). Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom något område anges ett utvecklingsområde. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då också av huvudmannen. I bilaga 2 återfinns granskningens författningsstöd.

Skolinspektionen besökte Internationella Engelska Skolan i Hässelby Strand den 5 september 2024. Besöket genomfördes av utredarna Maria Lodmark och Maria Lundström. Internationella Engelska Skolan i Hässelby Strand med Internationella Engelska Skolan i Sverige AB som huvudman är en grundskola som bedriver verksamhet i årskurserna 4–9. Vid granskningstillfället finns det totalt 274 elever i årskurs 7–9 som får delar av sin undervisning på engelska i ämnena matematik och träslöjd.

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Tre lektionsobservationer
- En gruppintervju med elever
- En gruppintervju med lärare
- En intervju med rektor

- Dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt statistik som finns att tillgå om den aktuella skolenheten.

Begreppslista för detta beslut:

**Ämnesspråk:** Ämnesspråket är starkt präglad av ett ämnesspecifika termer och begrepp och tematiska mönster (nätverk av mening). Exempel på ämnesspråk är exempelvis ordet *atmosfär* istället för det vardagliga ordet *luft* eller *tempo* istället för det vardagliga uttrycket *hur snabbt* man springer. Ämnesspråket har ofta specifika språkkaraktärer, sina egna språkliga strukturer, texttyper och sätt att kommunicera.

**Revoicing:** Ett verktyg för att engagera eleverna i akademiska konversationer. Läraren kan återge det eleven har sagt för att förtydliga elevens tanke. Det är ett sätt att säkerställa vad eleven menar och ge eleven fler möjligheter att förstå innehållet. Läraren kan på så sätt tillföra ämnesspecifika begrepp utan att förändra innebörden, reda ut missförstånd och föra samtalet vidare.

**Modellering:** Modellering innebär att läraren steg för steg till exempel förklarar hur man tänker och vilka strategier man använder när man utför en uppgift eller skriver en text.

**Språkliga mål:** De språkliga förmågorna som exempelvis; berätta, beskriva, förklara, resonera, diskutera och ämnesspecifika begrepp, sambandsord och fraser, grammatiska mönster, strategier för att lyssna och läsa med förståelse, kan utgöra mål för undervisningen.

**Kodväxling:** En term som används för att beskriva det fenomen där språkbrukare byter språk mitt i ett samtal eller en mening.

**Starkaste språk:** Elevernas starkaste språk avseende svenska eller engelska.

**Alla språkliga resurser:** Elevernas får använda alla sina språkliga resurser utöver svenska och engelska.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

De samlade iakttagelserna från alla skolorna som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. Rapporten är planerad att publiceras under vårterminen 2025.

## Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Internationella Engelska Skolan i Hässelby i följande utsträckning:

**Undervisningen ger eleverna i flera delar förutsättningar att utveckla både språk- och ämneskunskaper i såväl svenska som engelska men utvecklingsområden finns.**

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del.

- Lärarna behöver utveckla undervisningen så att samtliga ämnen innehåller fler språk- och ämnesintegrerade aktiviteter av problematiserande karaktär.

**Rektorn arbetar i flera delar för att undervisningen ska ge förutsättningar att utveckla både språk- och ämneskunskaper i såväl svenska som engelska men utvecklingsområden finns.**

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del.

- Rektorn bör tydligare följa upp att den engelskspråkiga undervisningen när den ges i andra ämnen än språk ger eleverna möjligheter att få utveckla både språk -och ämneskunskaper både på svenska och engelska.

## Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **24 april 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultat av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till [dokument.goteborg@skolinspektionen.se](mailto:dokument.goteborg@skolinspektionen.se) Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2024:634) i de handlingar som sänds in.

## Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive område.

### **I vilken utsträckning ger undervisningen eleverna förutsättningar att utveckla både språk- och ämneskunskaper i såväl svenska som engelska?**

Området handlar om hur lärarna planerar och genomför sin engelskspråkiga undervisning i syfte att ge eleverna förutsättningar att utveckla språk- och ämneskunskaper när den ges i andra ämnen än språk. Ytterligare handlar området om hur undervisningen är upplagd så att eleverna får förutsättningar att utveckla ett adekvat ämnesspråk, både på svenska och engelska. Slutligen handlar området om hur lärarnas stöd till eleverna ges samt om undervisningen är anpassad till enskilda elevers behov.

#### *Språk- och ämnesintegrerad undervisning (användning av målspråket i undervisningen)*

##### *Planering och genomförande av undervisning*

Granskningen visar att undervisningen delvis planeras och genomförs utifrån kunskap om språk- och ämnesintegrerad undervisning. Det skiljer sig dock mellan ämnen och lärare i vilken omfattning undervisningen innehåller varierande språk- och ämnesintegrerade aktiviteter som kan sättas i relation till målet med undervisningen. Undervisningen är delvis varierad utifrån arbetssätt och aktiviteter som gemensamma genomgångar, arbete i par samt enskilda uppgifter. Eleverna uttrycker dock att de skulle vilja ha en mer varierad undervisning där de får möjlighet att utveckla både språk- och ämneskunskaper genom att träna på olika färdigheter.

Ytterligare visar granskningen att undervisningen har få uttalade språkmål även om det ingår olika arbetssätt och aktiviteter som främjar språket, som exempelvis att eleverna kan få interagera med varandra kring ett specifikt begrepp eller att eleverna får beskriva i grupp hur de går tillväga för att lösa ett problem. Lärare kan även demonstrera ett visst moment som eleverna senare får utföra eller att de kan se på en film på svenska för att skapa sig en förståelse kring ett moment men det finns få exempel på hur eleverna aktivt får arbeta för att kunna utveckla sitt ämnesspecifika språk. Aktiviteterna sätts i relation till lektionens

ämnesmål men inte med ett uttalat språkmål. Eleverna är av uppfattningen att de inte talat om språkliga mål i undervisningen.

I undervisningen finns i varierande omfattning, vilket också visade sig vid Skolinspektionens observationer, olika typer av språkligt stöd så som nyckelord och feedback på uppgifter. Lärarna uppger att deras undervisning huvudsakligen inte specifikt inriktar sig på att arbeta med språkliga aspekter utan att språket är en del som de övar med eleverna när de exempelvis redovisar. Skolenheten har uppmärksammat att det finns behov att ett tydligare språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt då många av eleverna har ett annat modersmål och behöver få mer kunskaper i både svenska och engelska. Skolenheten har därför initierat ett utvecklingsområde där samtliga lärare framåt kommer att arbeta för att utveckla sin kompetens inom ett språk-och kunskapsutvecklande arbetssätt.

#### *Användning av elevernas språkliga resurser*

Vid granskningen framkommer att eleverna har möjlighet att använda och visa sina kunskaper både på engelska och svenska i såväl undervisning som examination. Flera av lärarna har engelska som modersmål, men behärskar svenska, vilket skapar förutsättningar för språkväxling i undervisningen. Däremot uppmuntras inte, eller ges eleverna få möjligheter att använda alla sina språkliga resurser, exempelvis ett annat modersmål, som ett verktyg för att tillägna sig språk- och ämneskunskaper. Lärarna kan visserligen låta eleverna, när de arbetar med eget arbete, få prata med varandra på andra språk men det är inget som de aktivt uppmuntrar utan något som i så fall sker spontant. Det finns också en oro bland lärarna att de inte har kontroll på om eleverna går ifrån ämnet eller talar illa om varandra när de använder språk som inte lärarna förstår. I undervisningen kan eleverna både använda svenska och engelska med sina lärare även om det skiljer sig åt hur mycket svenska lärarna kan. Läromedel och undervisningsmaterial är till största del på svenska och eleverna kan alltid välja att använda svenska eller engelska som kommunikationsspråk i undervisningen. Vid Skolinspektionens observationer använder eleverna övervägande engelska i kommunikation med läraren men talar svenska med varandra.

#### *Utveckling av den språk-och ämnesintegrerade undervisningen*

Granskningen visar att lärarna resonerar kring sin undervisning och hur den kan utvecklas men mer på en allmändidaktisk nivå och att de sällan efterfrågar elevernas uppfattning av denna. Eftersom man arbetar i ämneslag så är det lättare att tillsammans med kollegor som undervisar

i samma ämne tillsammans reflektera över den språk- och ämnesintegrerade undervisningen än för lärare som är ensam lärare i sitt ämne. Det finns inga formella forum för de lärare som undervisar på engelska i andra ämnen än språk att samverka tillsammans för att utveckla den språk- och ämnesintegrerade undervisningen. Genom skolenhetens initierade skolutvecklingsarbete mot ett mer språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt kommer lärarna auskultera hos varandra och ha diskussioner kring undervisningen utifrån tvåspråkighet. Elevernas uppfattning är att de sällan blir tillfrågade om vad de tycker om undervisningen och speciellt inte från ett språk- och ämnesutvecklande perspektiv. De berättar att de ofta gör *exit tickets* och att det då oftast handlar om de har förstått lektionsinnehållet utifrån ämne, exempelvis om de behärskar att räkna ut ett bråk eller förstått hur man ska utforma en mall inför ett praktiskt moment i träslöjden.

### *Utveckling av ämnesspråket*

#### *Förutsättningar för att utveckla ämnesspråk*

Granskningen visar att undervisningen ger eleverna möjlighet att utveckla ett ämnesspråk på både engelska och svenska men att problematisering kring ämnesspråket behöver ta större plats. Det finns skillnader mellan ämnen utifrån hur eleverna får arbeta med att utveckla både språk- och ämneskunskaper på både svenska och engelska. I något ämne förklaras relevanta begrepp både på svenska och engelska vid introducering av ett nytt område och elevernas förståelse för dessa kan följas upp med *exit tickets*. Det kan också vara så att eleverna först får diskutera i par på sitt starkaste språk, vilket ofta är antingen svenska eller engelska, innan läraren går igenom någonting på engelska i helklass. Språket som används i undervisningen styrs delvis av vilket språk som undervisande lärare behärskar och det är upp till eleverna att fråga om de inte förstår ord eller begrepp och vill ha en svensk översättning. Det framkommer att undervisningen endast delvis är upplagd utifrån att skapa förståelse kring ett ämnesspecifikt språk utan mer utifrån att de praktiskt övar på ett ämnesinnehåll och därmed får kunskap kring begreppen. Vid Skolinspektionens observationer finns i vissa klassrum ämnesspecifika ord och begrepp uppsatta på väggarna både på svenska och engelska. I ett annat klassrum finns ett antal ord uppskrivna på tavlan på engelska men dessa tas inte aktivt upp i undervisningen. Det finns exempel på hur lärare arbetar aktivt med ämnesspråket som vid en jämförelse mellan de två språkens sätt att uttrycka olika sorters bråk för att medvetandegöra eleverna om engelskans ordrikedom. I ett påbörjat utvecklingsarbete ska ett språk-

och kunskapsutvecklande arbetssätt tydligare ska integreras i undervisningen. Skolinspektionen vill betona vikten av att lärarna lägger fokus på ämnets specifika språkkaraktär för att underlätta förståelsen för eleverna när de exempelvis tar sig an texter, skriver eller på annat sätt uttrycker sig i den specifika ämnet.

#### *Koppling till styrdokument och användande av undervisningsmaterial*

Vid granskningen framkommer att man på skolenheten säkerställer att undervisningen har tydliga kopplingar till läroplan och kursplaner. I elevernas digitala matriser finns hänvisningar till kursplaner, det centrala innehållet och vilka förmågor eleverna förväntas träna på och utveckla. Lärarna går emellanåt igenom dessa med eleverna och lärarna diskuterar undervisningen sinsemellan utifrån att den ska ha en tydlig koppling till läroplan och kursplan, både formellt och informellt. Eleverna har svenska läromedel som är anpassade till respektive ämne och årskurs vilket är ett beslut som tagits på skolenheten då elevernas resultat på de nationella proven i ämnet svenska försämrats över tid. Enligt rektorn har eleverna haft sämre begreppsförståelse i svenska tidigare, bland annat på grund av att läromedlen varit på engelska. Alla lärare som har en utländsk lärarutbildning deltar vid anställning i en introduktionskurs i läroplanen för grundskolan, Lgr 22, där ämneslagledare samt biträdande rektor följer upp dessa lärare genom samtal och observationer.

#### *Lärarstöd och individanpassning av undervisningen*

Granskningen visar att undervisningen delvis innehåller stöttande moment för att främja elevernas språk- och ämneskunskaper men att det skiljer sig mellan ämnen. Visserligen används vissa stödjande metoder, som exempelvis modellering, men detta ofta utifrån att eleverna praktiskt ska kunna genomföra något i undervisningen och inte utifrån att arbeta med att utveckla det specifika ämnesspråket. Lärarna märker stundtals att eleverna inte hänger med i undervisningen och tror att det delvis kan handla om språkförbristningar. Lärarna stöttar eleverna genom att låta dem använda sitt starkaste språk och genom att språkväxla. Det finns exempel på klassrum med begreppslistor upphängda på bägge språken men detta finns inte i samtliga klassrum där Skolinspektionen gjorde observationer. Vid ett par observationer exponerar lärarna olika tal på tavlan för att sedan bjuda in eleverna att förklara och lösa uppgifterna verbalt i helklass. Någon lärare uttrycker elevernas förklaringar med mer matematiskt korrekta begrepp.

I granskningen framkommer att lärarna gör anpassningar i undervisningen utifrån elevers olika individuella behov. Detta görs främst utifrån att främja elevernas ämneskunskaper och mindre för att stötta elevernas språkutveckling. I matematik får eleverna göra fördiagnoser för att lärarna ska kunna identifiera var eleverna ligger inom ett visst område och för att kunna anpassa ämnesundervisningen efter det. Eleverna arbetar ifrån ett gemensamt läromedel där det finns olika nivåer. Lärarna ser också till att eleverna får andra individanpassade material vid behov och eleverna kan få redovisa sina kunskaper på olika sätt. Om det finns talängslan kan eleverna får redovisa muntligt i en mindre grupp, redovisa på svenska eller att man som elev kan uttrycka sina kunskaper bättre muntligt än skriftligt kan de få visa sina kunskaper på det viset. I något ämne har läraren arbetat med *mood boards*, där läraren kunnat individualisera uppgifter efter elevernas önskemål och förmåga och hen kan på gruppnivå använda sig av steg- för steg instruktioner och bildstöd men detta är utifrån ett ämnesperspektiv. Det finns möjlighet för elever som behöver extra stöd att gå på studiestöd utanför ordinarie undervisning.

#### *Tillåtande klassrumsklimat*

Granskningen visar att lärarna som undervisar på engelska i andra ämnen än språk arbetar för att skapa ett tillåtande klimat i klassrummet. Genom att använda sig själva som talare av ett andraspråk (svenska) som lärarna inte kan flytande öppnar det upp för att eleverna ska våga använda engelskan och också göra fel. Lärarna ber ofta eleverna att lära dem ord och begrepp på svenska vilket skapar ett tillåtande klassrumsklimat. Eleverna får lov att använda sitt starkaste språk i undervisningen även om lärarna uppmuntrar eleverna att använda sig av engelska i undervisningen vilket de till stora delar gör. Eleverna har fasta placeringar i klassrummet för att skapa ett lugn och en god studiero. Både elever och lärare har noterat att det är skillnader mellan flickor och pojkar utifrån talutrymme där pojkarna är de som tar mer av detta än flickor. Lärarna uppger att det förekommer mer i vissa klasser än andra och att de arbetar för att flickorna ska våga ta mer plats genom att exempelvis låta dem tala i mindre grupper först. Det finns inga specifika skillnader gällande kunskapsresultat mellan flickor och pojkar i de ämnen som undervisas på engelska men generellt har flickor högre kunskapsresultat än pojkar på skolenheten.

**Identifierat utvecklingsområde**

För att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Lärarna behöver utveckla undervisningen så att samtliga ämnen innehåller fler språk- och ämnesintegrerade aktiviteter av problematiserande karaktär.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att i genomförandet av undervisningen varierar det mellan lärare och ämne hur man planerar och genomför undervisningen utifrån kunskap om språk- och ämnesintegrerad undervisning som både stöttar och utmanar eleverna i deras lärande och utveckling. Det varierar i vilken utsträckning eleverna i undervisningen får möjlighet att problematisera både språk och ämne på svenska och engelska utifrån de aktiviteter som genomförs.

Skolinspektionen rekommenderar att lärarna, under ledning av rektorn, utvecklar sitt arbetssätt så att den engelskspråkiga undervisningen i andra ämnen än språk innehåller språk- och ämnesutvecklande metoder och strategier som ger eleverna möjlighet att mer aktivt få problematisera och använda språket. Dessa metoder och strategier behöver ta avstamp ur en medvetenhet om ämnesspråkets specifika karaktär och kopplas till undervisningens mål och syfte. Lärarna behöver planera och genomföra undervisningen utifrån ett tydligare språkligt perspektiv där eleverna får möjlighet att röra sig mellan vardagligt respektive skol- och ämnesspråk för att skapa sig en språklig repertoar.

**I vilken utsträckning arbetar rektor för att undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att utveckla språk- och ämneskunskaper i såväl svenska som engelska?**

Området handlar om hur rektorn följer upp och analyserar den engelskspråkiga undervisningen i andra ämnen än språk för att försäkra sig om att den möter elevernas behov för att sedan styra insatser mot de behov som finns. Ytterligare handlar området också om att rektorn säkerställer att undervisningen utgår ifrån läroplanen samt aktuella kurser samt att rektorn ger tid och förutsättningar för samverkan mellan lärare för att planera och utveckla den språk- och ämnesintegrerade undervisningen. Samverkan kan också ske mellan skolor.

*Uppföljning och insatser för att främja elevers utveckling av ämnes- och språkkunskaper*

Vid granskningen framkommer att rektorn inte särskilt följer upp den engelskspråkiga undervisningen som ges i andra ämnen än språk utifrån ett språk- och ämnesutvecklande perspektiv. Dock har rektorn i uppföljning och analys av resultat i ämnet svenska sett att eleverna generellt behöver arbeta mer språk- och kunskapsutvecklande i samtliga ämnen. Skolenheten har därför initierat ett skolövergripande utvecklingsarbete inom området som utgår ifrån vetenskapliga metoder om språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt. Rektor följer upp undervisningen genom kunskapsresultat, lektionsobservationer och i samtal med lärare och elever. Vid rektorns lektionsobservationer ligger fokus på hur relationen mellan lärare och elever fungerar, hur läraren fångar upp elever och hur lärarna arbetar med anpassningar och stöd. Rektor har i samtal med elever vid elevråd ställt frågan till eleverna om de förstår allt vad som sägs vid den engelskspråkiga undervisningen i andra ämnen än språk men har i övrigt inte följt upp undervisningens innehåll och upplägg utifrån aktuella elever. Genom det utvecklingsområde inom språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt som rektorn har initierat är ambitionen att undervisningen ska bli mer formativ, dialogbaserad och interaktiv. Detta är något som förstelärare och biträdande rektor driver och som rektorn kommer att följa upp tillsammans med biträdande rektor.

Ytterligare visar granskningen att rektorn försäkrar sig om att de undervisande lärarna har kunskap om och kan omsätta läroplan och andra styrdokument i undervisningen genom att regelbundet samtala

med och observera att lärarna omsätter kunskaperna om svenska regelverk i praktiken.

#### *Förutsättningar för planering och samverkan*

Granskningen visar att rektorn visserligen generellt ger lärarna tidmässiga förutsättningar för att planera en språk- och ämnesintegrerad undervisning i alla ämnen men att de lärare som undervisar på engelska i andra ämnen än språk inte har någon gemensam mötestid. Genom det uppstartade utvecklingsområdet inom språkutvecklande arbetssätt vilket leds av förstelärare och biträdande rektor, träffas lärarna kontinuerligt enligt ett rullande schema för att genomföra, följa upp och utvärdera arbetet. Lärarna träffas också veckovis vid ämneslagsmöten där de har möjlighet att utveckla undervisningen tillsammans utifrån ett språk- och ämnesutvecklande perspektiv. Förutsättningarna för samverkan mellan lärarna varierar dock beroende på vilken ämnestillhörighet lärarna har. I matematik är förutsättningarna goda eftersom det finns fler lärare som undervisar på engelska medan läraren i träslöjd är ensam lärare att undervisa på engelska i sitt ämne.

#### **Identifierat utvecklingsområde**

För att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn bör tydligare följa upp att den engelskspråkiga undervisningen när den ges i andra ämnen än språk ger eleverna möjligheter att få utveckla både språk- och ämneskunskaper både på svenska och engelska.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att även om rektorn på flera sätt följer upp och analyserar kunskapsresultat, undervisningen och lärares förutsättningar så följer rektorn inte specifikt upp och analyserar den undervisning som sker på engelska i andra ämnen än språk. Genom att inte göra så riskerar undervisningen att inte möta elevernas behov och ge dem möjligheter att utveckla språk- och ämneskunskaper i såväl svenska som engelska i dessa ämnen.

Skolinspektionen noterar att skolenheten startat upp ett utvecklingsområde som syftar till att utveckla ett språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i samtliga ämnen. Skolinspektionen rekommenderar att rektorn följer upp och säkerställer att det språk- och ämnesutvecklande arbetssättet används i den engelskspråkiga

undervisningen när den ges i andra ämnen än språk utifrån att eleverna ska få utveckla språk- och ämneskunskaper i svenska och engelska. Rektorns uppföljning kan bland annat omfatta en kartläggning av vilka språk- och kunskapsutvecklande metoder som förekommer i olika delar av undervisningen, elevgruppers sammansättning och skilda behov samt lärarnas förutsättningar utifrån behörighet, språkkunskaper och tidigare erfarenheter av att arbeta språkutvecklande.

### På Skolinspektionens vägnar

2024-10-18

2024-10-18

**X** Lena Knutsson

Beslutsfattare  
Signerat av: Lena Knutsson

**X** Maria Lodmark

Föredragande  
Signerat av: Maria Lodmark

I ärendet har även utredare Maria Lundström deltagit.

# Bilagor

## Bilaga 1: Underlag för bedömning tematisk kvalitetsgranskning

### Granskningen syfte

Syftet är att granska om undervisningen ger eleverna möjlighet att utveckla såväl språk- som ämneskunskaper i aktuellt ämne på både svenska och engelska.

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen inom det granskade området, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Inom granskat område bedöms om skolan/verksamheten uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar men utvecklingsområden finns eller i låg utsträckning.

### Granskningens frågeställningar

För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

1. I vilken utsträckning ger undervisningen eleverna förutsättningar att utveckla både språk- och ämneskunskaper i såväl svenska som engelska?
2. I vilken utsträckning arbetar rektor för att undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att utveckla språk- och ämneskunskaper i såväl svenska som engelska?

### Kvalitetskriterier

#### Språk- och ämnesintegrerad undervisning

Kvalitetskriteriet handlar om hur lärarna planerar och genomför undervisningen utifrån ett språk- och ämnesintegrerat arbetssätt. I undervisningen finns flera språk- och ämnesintegrerade aktiviteter där eleverna också kan ges möjlighet att använda sina starkaste språk som en resurs. Lärarna reflekterar över sin undervisning där lärarna är lyhörda för elevers och kollegors feedback.

#### Utveckling av ämnesspråket

Kvalitetskriteriet handlar om att elever behöver ges utrymme att utveckla och arbeta med att kommunicera på målspråket, trots att de inte kan det fullt ut eller har ett begränsat ordförråd. Läromedel och annat

undervisningsmaterial utgår ifrån våra styrdokument och är anpassade till eleverna.

#### **Lärarstöd och individanpassning av undervisningen**

Kvalitetskriteriet handlar om dels om hur lärarna stöttar eleverna för att främja deras utveckling av såväl språk som ämneskunskaper. Lärarna ger eleverna stöd både på grupp- och individnivå samt anpassar undervisningen efter enskilda behov och förutsättningar. Eleverna har möjlighet att använda sitt starkaste språk om målspråket inte räcker till. Lärarna arbetar för ett tillåtande klimat i klassrummet där eleverna vågar att pröva.

#### **Förutsättningar för planering och samverkan**

Kvalitetskriteriet handlar om hur rektorn skapar goda förutsättningar för lärarna att kunna planera och samverka kring den språk – och ämnesintegrerade undervisningen både inom skolan och mellan skolor.

#### **Uppföljning och insatser för att främja eleverna utveckling av ämnes-och språkkunskaper**

Kvalitetskriteriet handlar om hur rektorn följer upp och analyserar den engelskspråkiga undervisningen i andra ämnen än språk för att försäkra sig om att den möter elevernas behov för att sedan styra insatser mot de behov som finns. Kvalitetskriteriet handlar också om att rektorn säkerställer att undervisningen utgår ifrån den svenska läroplanen samt aktuella kurser.

## Bilaga 2: Författningsstöd

Statens skolinspektion får efter ansökan, enligt **skolförordningen** (2011:185), besluta att en huvudman får anordna delar av undervisningen på engelska för andra elever än sådana som vistas i Sverige under en begränsad tid, om

1. undervisningens innehåll och utformning säkerställer att eleverna får tillräckliga kunskaper i svenska för att uppfylla betygskriterierna i samtliga ämnen,
2. de lärare som undervisar på engelska uppfyller kraven enligt 2 kap. 13 § eller 17 § första stycket 1 skollagen (2010:800), och
3. utbildningen håller god kvalitet (9 kap. 18 § skolförordningen). Under den sammanlagda tid som en elev får engelskspråkig undervisning enligt 18 § får högst hälften av undervisningen ges på engelska (9 kap 19 § skolförordningen).

I **skollagen** anges att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet (1 kap. 5 § skollagen). Utbildningen inom skolväsendet ska vidare vara likvärdig (1 kap. 9 § skollagen). Alla barn och elever i samtliga skolformer ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål (3 kap. 2 § första stycket skollagen). Som utgångspunkt får endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning bedriva undervisningen (2 kap. 13 § första stycket skollagen). Utan att uppfylla kraven i 13 § får lärare dock bedriva annan undervisning på ett visst främmande språk än språkundervisning om de har en utländsk lärarutbildning som motsvarar en svensk lärarexamen och kompetens att undervisa på det främmande språket (2 kap. 17 § första stycket 1 skollagen). Den som ska bedriva undervisning som avses i 17 § får även anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning (2 kap. 20 § fjärde stycket skollagen). I **förfaranden** anges att det är huvudmannen som avgör om en lärare uppfyller kraven enligt 17 § skollagen (prop. 2010/11:20 s 40). I förfaranden anges vidare att det är av största vikt att lärare i svenska skolor, även om skolorna har en språklig inriktning, lär sig det svenska språket så snart som möjligt eftersom detta är nödvändigt dels för att läraren ska kunna tillskansa sig den kunskap som behövs om de styrdokument som gäller för det svenska skolväsendet, dels för att läraren fullt ut ska kunna stödja eleverna i deras lärande (prop. 2009/10:165 s. 267).

Enligt **språklagen** [2009:600] har det allmänna ett särskilt ansvar för att svenskan används och utvecklas (6 § språklagen). I **läroplanen** anges att språk, lärande och identitetsutveckling är nära förknippade. Genom rika

möjligheter att samtala, läsa och skriva ska varje elev få utveckla sina möjligheter att kommunicera och därmed få tilltro till sin språkliga förmåga (Lgr 22 Skolans uppdrag).

Av **skollagen** följer att det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor (2 kap. 9 § första stycket skollagen). Enligt **läroplanen** har rektorn ett särskilt ansvar bland annat för att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen (Lgr 22 2.8 Rektorns ansvar).

En lärare har enligt **skollagen** ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver (2 kap. 15 § skollagen). Läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven bland annat utvecklas efter sina förutsättningar, stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga samt får stöd i sin språk- och kommunikationsutveckling (Lgr 22 2.2 Kunskaper).